	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	1/13

1. AMAÇ VE KAPSAM

Bu Rehberin amacı, Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının (HUDK) akreditasyon başvuru süreçlerini ve başvuruların Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) tarafından hangi şartlara göre değerlendirileceğini genel hatlarıyla ortaya koymaktır.

Rehber; başvuruların alınması, doküman kabul ve kontrolü, saha denetimi, helal akreditasyonun yenilenmesi, askıya alınması, kapsamının değişimi ve geri çekilmesi gibi süreçlerin HAK tarafından hangi prensiplere bağlandığı hususunda HUDK'ları bilgilendirmek ve yükümlülüklerini açıklamak amacını da gütmektedir.

2. ATIF YAPILAN STANDARTLAR

- OIC/SMIIC Helal Standartları Serisi

3. TERİMLER, TARİFLER VE TANIMLAR

Baş Denetçi: Görevlendirildiği helal akreditasyon denetiminde bütün işleymen ve denetim ekibinden sorumlu olan denetçidir.

Bilirkişi Komitesi: Helal akreditasyon hizmetinin sunulmasında uzmanlığından yararlanan, bilgi ve tecrübesini idarenin yararı için kullanan, bilirkişilik yaptığı işin yüklenicileri ile hiçbir menfaat ilişkisi içinde bulunmayan, idareden bilirkişilik hizmeti karşılığı dışında hiçbir kazanç sağlamayan kişilerden oluşan ve HAK Yönetim Kurulu tarafından belirlenen komitedir.

Denetçi: HAK tarafından belirli bir helal uygunluk değerlendirme kuruluşunu bireysel olarak veya bir ekibin parçası olarak denetlemek üzere görevlendirilmiş kişidir.

Denetim: Bir helal uygunluk değerlendirme kuruluşunun faaliyetlerinin, yönetim sistemlerinin ve personelinin helal uygunluk değerlendirme alanında ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere, standartlara ve ilgili mevzuata uygun olup olmadığının doküman incelemesi, ofis denetimi, helal uygunluk değerlendirme faaliyetine şahitlik edilmesi gibi araçlarla belirlenmesidir.

Dış Kaynak: HAK tarafından helal akreditasyon sürecinin yürütülmesi amacıyla hizmetine başvuru alan taraflardır.

Doküman: HAK tarafından yürütülecek olan helal akreditasyon faaliyetlerinin işleyişini ve prensiplerini düzenlemek amacıyla hazırlanan ve/veya kullanılan her türlü fiziksel, elektronik, manyetik ve buna benzer ortamlarda saklanan ve çoğaltılabilir nitelik taşıyan belgedir.

Dokümante Edilmiş Bilgi: HAK tarafından helal akreditasyon süreçlerinin temel işleyişine ve prosedürlerine yönelik kuralların, karar toplantısı tutanaklarının ve düzenlenen helal akreditasyon sertifikalarının sürdürülebilir bir şekilde kayıt altında tutulması, muhafaza edilmesi ve performans izleme kriterlerine esas kabul edilmesidir.

Düzeltilici Faaliyet: Mevcut uygunsuzluk, kusur veya diğer istenmeyen durumların yeniden meydana gelmesini önlemek amacıyla uygunsuzluğa yol açan sebeplerin yok edilmesi için alınan önlemlerle ilgili faaliyettir.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	2/13

Genel Sekreterlik: İlgili mevzuatta tanımlanmış olan, HAK Yönetim Kurulu tarafından helal akreditasyona ve buna bağlı diğer idari faaliyetlere yönelik belirlenen temel politikaların uygulanmasını sağlamak ve izlemekle görevli HAK organıdır.

Gözetim: Akredite edilmiş HUDK'nın helal akreditasyon şartlarını yerine getirmeye devam edip etmediğinin takibini içeren denetim faaliyetleridir.

Helal Akreditasyon: Helal uygunluk değerlendirme alanında faaliyet gösteren kuruluşların HAK tarafından ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre değerlendirilmesi, yeterliğinin onaylanması, düzenli aralıklarla denetlenmesi ve izlenmesidir.

Helal Akreditasyonun Askıya Alınması: Mevcut helal akreditasyon kapsamının tamamının ya da bir kısmının geçici olarak durdurulmasıdır.

Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı (HADB): Helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri yapan kuruluşların helal akreditasyon başvurularının incelenmesi ve sonuçlandırılması işlemlerini yapan, akredite edilen kuruluşları izleyip denetleyen Genel Sekreterliğe bağlı HAK birimidir.

Helal Akreditasyonun Geri Çekilmesi: Helal akreditasyonun tümüyle iptal edilmesidir.

Helal Akreditasyon Kararı: Helal akreditasyon için yapılan başvurulara istinaden HAK Yönetim Kurulu toplantısı yapılması ve bu toplantıda alınan karar neticesinde HUDK'lara verilecek helal akreditasyon statüsünün verilmesi ya da helal akreditasyon başvurusunun reddedilmesidir.

Helal Akreditasyon Kapsamı: Helal akreditasyonun verildiği belirli uygunluk değerlendirme faaliyetidir.

Helal Akreditasyon Sözleşmesi: HUDK'nın helal akreditasyon süreci boyunca ve akredite olduktan sonra uyacağını beyan ettiği şartların yer aldığı sözleşmedir.

Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu (HUDK): Ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre helal uygunluk değerlendirme faaliyeti gösteren kuruluştur.

HUDK Yetkilisi: HUDK'nın göndereceği her türlü bilgi/belgeyi HAK'a iletmeye yetkili olarak atadığı, HAK ile HUDK arasındaki iletişimi sağlayacak olan HUDK personelidir.

İlgili Taraflar: Helal akreditasyon ve helal belgelendirme süreçleriyle ilgili kamu kurum ve kuruluşları, HUDK'lar, akredite olmuş kuruluşlardan helal uygunluk değerlendirme hizmeti alacak müşteri firmalar ve nihai tüketiciler tarafından teşkil edilen kümedir.

İslami Konular Uzmanı: Helal ve helal olmayan unsurlarla alakalı İslami kurallara ilişkin kapsayıcı bir bilgi birikimine ve yetkinliğe sahip, mevzu bahis yetkinliği ilgili bir otorite tarafından kabul edilmiş ve HAK tarafından görevlendirilmiş Müslüman kişidir.

İtiraz: Helal akreditasyon kararının yeniden değerlendirilmesi talebiyle HUDK'nın yapmış olduğu başvurudur.

Helal Akreditasyonun Kapsamının Daraltılması: Mevcut helal akreditasyon kapsamının bir kısmının iptal edilmesidir.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	3/13

Helal Akreditasyonun Kapsamının Genişletilmesi: Mevcut helal akreditasyon kapsamına yeni faaliyet alanlarının eklenmesidir.

Belgelendirme Yetkinliğini Etkileyen Faaliyet: Genel olarak; politika oluşturulması, süreç ve/veya prosedür geliştirilmesi, belgelendirme sözleşmesinin gözden geçirilmesi, helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin planlanması [tetkik süresi hesaplama, tetkik ekibi oluşturma gibi], helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri sonuçlarının gözden geçirilmesi, onayı ve kararı gibi HUDK'nın belgelendirme kabiliyetini etkileyen süreçlerdir.

Lokasyon: Helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri ve bunlarla ilişkili faaliyetlerin yürütüldüğü adreslerdir (şube, önemli faaliyetlerin yürütüldüğü adresler, mobil tesis, gezici tesis, sanal saha, uzak personelin görev yaptığı yer, temsilcilik, irtibat ofisi gibi).

Proje Dosyası: Akredite olmak amacıyla HAK'a başvuruda bulunan HUDK'ların başvuru dosyasıdır.

Proje Koordinatörü: Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı tarafından görevlendirilen, başvuruda bulunan ve/veya akredite edilen HUDK ile helal akreditasyon faaliyetlerinin her aşamasında her türlü teknik/idari irtibatı sağlayan ve koordinasyon ile sekreteryaya işlemlerini yürüten HAK personelidir.

Rapor Değerlendirme Komitesi: Genel Sekreter veya Genel Sekreterce uygun görülecek bir kişinin başkanlık ettiği ve denetim süreçlerinde yer almayan 2 kişinin üyesi olduğu toplam 3 kişiden oluşan komitedir.

Ofis Denetimi: HUDK'nın helal akreditasyon talebinde bulunduğu kapsamda, yönetim sistemi ve teknik yeterliliğinin akreditasyona esas alınan uluslararası standartlar ile tamamlayıcı kriterleri ihtiva eden dokümanların (HAK rehberleri, yasal mevzuat vb.) gerekliliklerinin yerine getirilip getirilmediğinin ve mevcut yönetim sisteminin sürdürülebilir olup olmadığının tespit edilmesidir.

Şikâyet: Gerçek veya tüzel kişilerin, HAK'ın helal akreditasyon faaliyetleri ile ilgili prosedürleri, politikaları, geçici veya sürekli personeli, akredite ettiği bir kurumun helal akreditasyon kapsamında yaptığı faaliyetler veya HAK etkinlikleri ile ilgili herhangi bir konuya ilişkin yaptıkları cevabı beklenen memnuniyetsizliği ifade eden başvurudur.

Şikâyet ve İtiraz Komitesi: Genel Sekreter veya Genel Sekreterce uygun görülecek bir kişinin Başkanı olduğu, oy birliği ile karar alan, şikâyet ve itirazları değerlendirip sonuca bağlayan komitedir.

Şahit (Tanık) Denetimi: HUDK tarafından helal akreditasyon kapsamı dâhilinde yürütülen/yürütülecek helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin HAK tarafından üçüncü tarafın sahasında gözlemlenmesidir.

Teknik Denetçi: İstenilen helal akreditasyon kapsamının belirli alan/alanlarında HUDK'nın teknik yeterliğini denetlemek üzere HAK tarafından görevlendirilen denetçidir.

Teknik Uzman: HAK tarafından görevlendirilen ve hususi bir uygulama alanı veya teknoloji konusunda teknik yeterliliğe sahip olan uzman kişidir.

Yönetim Kurulu (YK): İlgili mevzuatta tanımlandığı üzere Başkan ve dört üye olmak üzere toplam beş üyeden oluşan HAK'ın karar organıdır.

Hazırlayan: Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı

Onaylayan: HAK Yönetim Kurulu

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	4/13

Üçüncü Taraf: HUDK'nın belgelendirdiği imalatçı, hizmet sunucu veya gerçek kişidir.

4. UYGULAMA

4.1. Bilgi ve Belge Kontrolü

Helal akreditasyon başvurusu ve bu başvuruya istinaden yapılacak kontrol süreçleri, aşağıda belirtilen iki (2) temel aşamadan oluşur:

- Başvurunun alınması
- Doküman kabulü ve kontrolü

4.2. Akreditasyon Başvurusunun Alınması

Helal akreditasyon başvurusu, “Başvuru Formu (AKR-Fo-001)” ve “Yetkili Kişi Bildirim Formu (AKR-Fo-002)” aracılığı ile gerçekleştirilir. HUDK'yi temsil ve ilzama yetkili bir kişi tarafından gerekli bilgileri içerecek şekilde doldurulan ve imzalanmış formlar HAK'a posta ile veya HAKSİS üzerinden elektronik ortamda iletilir. HUDK, Başvuru Formunda yer alan helal akreditasyon kapsamını belirleyerek açık bir şekilde tanımlamalıdır. HUDK, helal akreditasyon talep ettiği faaliyetlerini, (varsa) mevcut belgelendirilmiş müşteri firmalarını, yürürlükte olan belgelendirme programlarını ve “Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Yönelik Şahit/Tanık Denetimi Planlama Rehberini (AKR-Pr01-Rh-007)” dikkate alarak net bir şekilde belirlemelidir.

Başvuru Formu ve Yetkili Kişi Bildirim Formu'nun HAK'a ulaşmasını takiben geçici bir proje dosyası oluşturulur.

Helal akreditasyon başvurusunda bulunan HUDK'nın uluslararası standartlara göre bir yönetim sistemi kurmuş olması ve bu sistemi en az altı (6) ay işletmiş olması şarttır. Ayrıca, HAK'ın şahit denetimi gerçekleştireceği tarih itibarıyla tetkike hazır en az bir müşterisi (üçüncü taraf) mevcut olmalıdır.

Diğer bir ifadeyle, başvuracak HUDK'ların saha denetimlerinin bir parçası olarak akreditasyon talep ettikleri kapsam için “Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Yönelik Şahit/Tanık Denetimi Planlama Rehberi (AKR-Pr01-Rh-007)” uyarınca HAK Denetim Ekibinin yer alacağı şahit denetim(ler)i organize edebilmeleri şarttır.

Başvuru Formu ve Yetkili Kişi Bildirim Formu'nun eksiksiz bir şekilde HAK'a ulaşmasının ve başvuru bedelinin ödenmesinin ardından HADB tarafından, bahse konu akreditasyon başvurusundan sorumlu olacak ve ilgili idari işlemleri takip edecek bir Proje Koordinatörü atanır.

Proje Koordinatörü, görevlendirilmesinin ardından proje dosyasını resmen oluşturur.

Daha sonrasında Proje Koordinatörü, sunulan bilgi ve belgelerin istenilen kriterleri karşılayıp karşılamadığını kontrol eder. Belge ve bilgilerin istenen şekilde olmadığı tespit edilmesi halinde durum HUDK'ya bildirilir ve ilave bilgi/belge talep edilir. Bunun için HUDK'ya **en fazla** on (10) iş günü süre verilir. Mücbir sebeplerden ötürü dönüş yapamayan HUDK'lara düzeltme için beş (5) iş günü daha ek süre verilir. Bununla birlikte Proje Koordinatörü başvuruya dair kaynak değerlendirmesi gerçekleştirir. Kaynak değerlendirmesi yapılırken Proje Koordinatörü tarafından şu kriterler esas alınır:

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	5/13

- HUDK'nın akreditasyon talep ettiği alanda HAK'ın hizmet verip vermediği,
- HAK'ın teknik uzman ve denetçi altyapısının yeterliliği,
- Başvuran HUDK'nın teknik yeterliliğini değerlendirecek ayrı bir bilirkişi komitesine ihtiyaç olup olmadığı,
- Başvuran HUDK'nın statüsünün ve çalışma/faaliyet yapısının HAK tarafından benimsenmiş politika ve prensipler ile ilgili uluslararası standartların gerekliliklerine uygunluğu.

Yapacağı değerlendirmelere istinaden Proje Koordinatörü, “Bilgileri Gözden Geçirme Raporu” ve “Kaynak Yeterlilik Değerlendirme Raporu” hazırlar.

Gözden geçirme sonucunun olumlu olması halinde, “Doküman Kabul ve Kontrol” sürecine geçilir ve HUDK'ya bildirim yapılır.

4.3. Doküman Kabulü ve Kontrolü

HUDK, HAK internet sitesinde bulunan “Doküman İletim Bilgi Formunda (AKR-Fo-003)” yer alan belgeleri eksiksiz olarak HAK'a iletir.

İletilen belgeler arasında HUDK adına imzalanacak Helal Akreditasyon Sözleşmesi'nin (AKR-PvT-001) 2 nüsha halinde bulunması.

HUDK'nın, “Doküman Kabul ve Kontrol” sürecine geçildiğine ilişkin bildirim yapıldığı tarihten itibaren on beş (15) iş günü içerisinde talep edilen belgeleri HAK'a iletmesi şarttır. Bu süre zarfında belgelerini eksiksiz olarak iletemeyen HUDK'nın hazırlık durumuna göre başvurusu reddedilebilir veya azami on beş (15) iş günü ilave süre verilebilir. HUDK, bilgi ve belgelerini güncel tutmakla ve belge özelinde meydana gelen her türlü değişiklikten HAK'ı gecikme olmaksızın haberdar etmekle yükümlüdür.

4.4. Akreditasyon Denetimi

Akreditasyon denetimi, aşağıda belirtilen temel faaliyetlerden oluşur:

4.4.1. Denetim Ekibinin Oluşturulması

Bilgi ve belge inceleme/doğrulama sonuçlarının olumlu olması ve Doküman Kabul ve Kontrol sürecine geçiş onayının verilmesinin ardından HADB tarafından denetim ekibinin tesisi için hazırlıklar gerçekleştirilir.

Bu doğrultuda ekibin, en az bir (1) baş denetçi ve bir (1) İslami Konular Uzmanı olmak kaydıyla; denetçi, teknik denetçi, gerektiğinde teknik uzman ve HAK gözlemcisinden oluşması öngörülür. Denetlenecek HUDK'nın faaliyet ve helal akreditasyon talep ettiği kapsama göre ekipte birden fazla (teknik) denetçi, teknik uzman, İslami Konular Uzmanı ve HAK gözlemcisi yer alabilir.

Tesis edilen denetim ekibi, HUDK'ya “Denetim Ekibi Teklif Formu (AKR-Pr01-Fo-001)” ile iletir. İletilen formda belirtilen süre içerisinde HUDK'nın onayı gereklidir. Belirtilen süre içerisinde onay verilmezse en fazla bir teklif daha verilir. HAK, mücbir sebeplerde Denetim Ekibi Teklif Formunu yenileyebilir. HUDK, denetim ekibine karşı makul bir şikâyeti bulunması durumunda, HAK tarafından

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	6/13

denetim ekibine ilişkin bilgilendirmenin yapılmasını müteakip en fazla on beş (15) iş günü içerisinde bu yöndeki bildirimini HAK'a iletebilir. HAK, şikâyeti haklı bulursa ilgili denetim ekibi üyesini değiştirerek HUDK'ya yeniden bildirimde bulunabilir.

HUDK'nın denetim ekibine onay verdiğiine ilişkin bildirimini HAK'a iletmelerini takiben bir sonraki aşamaya geçilir.

4.4.2. Doküman Doğruluğunun ve İçeriğinin Yeterlilik Kontrolü

HUDK tarafından HAK'a iletilen doküman ve kayıtlar başdenetçi ve başdenetçi gerekli görürse diğer denetim ekibi üyelerince incelenir ve kontrol edilir.

Doküman ve kayıtların doğruluk ve yeterlilik bakımından incelenmesi sonucunda başdenetçi tarafından "Doküman Kontrol ve Uygunluk Raporu" hazırlanır.

Başdenetçi, belgelerin doğruluğunun ve içerik açısından yeterliliğinin kontrolü esnasında dış kaynaktan bilgi talep edilmesinin gerektiğini tespit ederse bunu HADB'ye bildirir. Bu durumda; HAK tarafından belirlenmiş gerekli işlemler yürütülür. Dış kaynaklardan gelen değerlendirmeler "Doküman Kontrol ve Uygunluk Raporuna" eklenir.

Doküman kontrolü sırasında tespit edilen ve saha denetimine gidilmesine engel olması muhtemel eksikliklerin/uygunsuzlukların varlığı durumunda, bunlar başvuru sahibi HUDK'ya Proje Koordinatörü tarafından bildirilir ve giderilmesi talep edilir. Uygunsuzlukların giderilmesi halinde denetim başlatılabilir.

Denetime engel teşkil edecek bu tip eksikliklerin/uygunsuzlukların bildirim tarihini takip eden altı (6) ay içerisinde giderilememesi halinde de HUDK'nın başvurusu olumsuz olarak sonuçlandırılır. Bu noktada HUDK başvuru bedellerini ödemek kaydıyla yeniden başvurabilir. Bu durumda helal akreditasyon süreci en başından işletilir.

Her durumda, doküman kontrol aşamasının tamamlanmasından sonra iki (2) ay içerisinde saha denetimi başlatılamamış ise başvuru dosyası kapatılır. HUDK, dosyanın bu sebepten dolayı kapanmasının ardından, sadece başvuru bedellerini tekrar ödemesi kaydıyla, iki (2) ay içerisinde yeniden başvuruda bulunabilir. Bu durumda helal akreditasyon süreci kaldığı aşamadan devam eder. İkinci aydan sonra başvuracak HUDK'larda süreç en başından işletilir.

4.4.3. Ön Denetim (İhtiyari)

"Doküman Kontrol ve Uygunluk Raporu'nun" hazırlanmasının ardından, Proje Koordinatörü HUDK ile iletişime geçerek ön denetim talep edilip edilmediğini sorar. HUDK'nın bu yönde bir talebi olması halinde, Proje Koordinatörü ve Baş Denetçi tarafından belirlenen uygun takvime göre ön denetim tarihi kesinleştirilir.

Ön denetim, HUDK'nın helal belgelendirme sistematığının genel hatlarıyla analiz edildiği, akreditasyon sürecine ilişkin temel bilgilerin verildiği dar kapsamlı bir denetimdir. Ön denetimde tespit edilen sorunlara ilişkin çözüm önerisi getirilmez ve ön denetimin süresi iki (2) adam/günü geçemez.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	7/13

Ön denetim, bir baş denetçi (veya bir denetçi) tarafından, gerekli görülmesi halinde bir HAK gözlemcisinin iştirakiyle gerçekleştirilir.

Ön denetim sırasında temel olarak HUDK'nın yönetim sisteminin uygulama esasları incelenir. Gerekli görülmesi durumunda, HUDK'nın ilgili birimleri ve diğer hususlar incelenebilir. Ön denetim tamamlandıktan sonra kapanış toplantısı yapılır ve tespit edilen uygunsuzluklar HUDK ile paylaşılır.

Ön denetim raporunun HUDK'ya iletildiği tarihten itibaren en fazla on beş (15) iş günü içerisinde HUDK, akreditasyon sürecine devam edip etmeyeceğine ilişkin kararını HAK'a yazılı olarak bildirmelidir.

4.4.4. Akreditasyon Denetimi

Ön denetim talebinin olmaması halinde, doküman kontrol sürecinin neticesinde saha denetimine gidilmesinin onaylanmasını takiben HUDK'ya "Denetim Tarihi Teklif Formu (AKR-Pr01-Fo-002)" iletilir.

HUDK, tarih teklifinin yapılmasının ardından beş (5) iş günü içerisinde ya teklifi kabul etmeli ya da gerekçesini bildirerek yeni tarih teklif etmelidir. Tarihin kesinleşmesini takiben HUDK, saha denetimi için gerekli hazırlıkları zamanında yapmalı ve saha denetimlerinin en kısa sürede organize edilebilmesi için Proje Koordinatörü ve HAK Denetim Ekibi ile iletişim halinde olmalıdır.

Doküman Kontrol ve Uygunluk Raporunun ilk etapta olumlu olması halinde HUDK'ya yönelik saha denetiminin azami iki (2) ay içerisinde başlatılması esastır. Aksi durumda HUDK'nın dosyası olumsuz olarak sonuçlandırılır. HUDK, dosyanın bu sebepten dolayı kapanmasının ardından, sadece başvuru bedellerini tekrar ödemesi kaydıyla, iki (2) ay içerisinde yeniden başvuruda bulunabilir. İkinci aydan sonra başvuracak HUDK'larda süreç en başından işletilir.

4.4.5. Düzeltici Faaliyet Takibi

HUDK, denetim sırasında tespit edilen uygunsuzlukların kendisine "Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Bildirim Formu (AKR-Pr01-Fo-003)" ile bildirilmesinin ardından en fazla on (10) iş günü içerisinde aynı form üzerinde uygunsuzluklara yönelik yapacağı kök-sebep analizini ve düzeltici faaliyetleri HAK'a sunar.

HAK Denetim Ekibi, HUDK tarafından iletilen formu ve burada yer alan kök-sebep analizlerini inceler ve onay verir. Verilen onaya istinaden HUDK, bahse konu formda öngördüğü düzeltici faaliyetleri gerçekleştirmeye başlar. HAK Denetim Ekibinin yapılacak düzeltici faaliyetleri uygun görmemesi halinde HUDK yapacağı düzeltici faaliyetleri revize eder ve yeniden değerlendirilmesi için HAK'a iletir.

En fazla üç (3) ay içerisinde tamamlanması gereken düzeltici faaliyet kayıtları, HAK Denetim Ekibi tarafından incelenir. İnceleme neticesinde yeterli bulunmayan faaliyetlere yönelik ilave işlemler gerçekleştirilmesi için azami üç (3) ay daha süre işletilir. Bu süre uygunsuzlukların kapatılmasına kadar geçecek azami zamandır. Uygunsuzlukların kapatılması maksatlı takip denetimi gerçekleştirildiyse bu süre dahil edilir.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	8/13

4.4.5.1. Takip Denetimi (Gerekli ise)

Düzeltilici faaliyetler, temel olarak delil incelemesi ve yerinde takip denetimi olmak üzere iki yolla izlenir. Delil incelemesinde HUDK, söz konusu uygunsuzluğunun düzeltilici faaliyet sonucunda giderildiğine ilişkin delilleri (bilgi, belge vb.) denetim ekibine iletir. HAK Denetim Ekibi bu delilleri inceler. Denetim ekibince gerekli görülmesi halinde, düzeltilici faaliyetlerin tamamının tamamlanmasının ardından HUDK'ya takip denetimine gidilir ve uygunsuzlukların giderilip giderilmediği yerinde incelenir.

Takip denetimi, standart bir akreditasyon denetimindeki prensipler ışığında planlanır ancak kapsam itibarıyla yalnızca uygunsuzluk sebebi hususlarla sınırlandırılır. Takip denetimi sonucunda uygunsuzlukların halen var olduğuna kanaat getirilirse, HAK Denetim Ekibinin görüşü doğrultusunda uygunsuzlukların ilgilendirdiği kapsamda veya tüm kapsamlarda denetim olumsuz sonuçlandırılır.

Takip denetimi sonucunda HAK Denetim Ekibi, denetim bulgularını ve değerlendirmelerini içeren bir "Düzeltilici Faaliyet Takip Raporu (AKR-Pr01-Ra-004)" hazırlar ve diğer akreditasyon denetim raporları ile beraber son halini HADB'ye sunar.

4.4.6. Denetim Raporunun Değerlendirilmesi

Başdenetçinin "Akreditasyon Denetim Raporunu (AKR-Pr01-Ra-002)" ve eklerini hazırlamasının ardından, bahse konu raporları incelemek üzere Genel Sekreterlik onayı ile bir Rapor Değerlendirme Komitesi kurulur.

Rapor Değerlendirme Komitesi, baş denetçi tarafından hazırlanan Raporu ve tüm eklerini Proje Koordinatörü aracılığıyla alır ve inceler.

Rapor Değerlendirme Komitesi denetim ekibinin gerçekleştirdiği denetimler sonucu oluşturdukları raporları inceledikten sonra bir "Nihai Değerlendirme Raporu (AKR-Pr01-Ra-005)" hazırlar.

Nihai Değerlendirme Raporu ve diğer gerekli tüm bilgi ve belgelerden oluşan HUDK dosyası Genel Sekreterlik tarafından Yönetim Kurulu'na sunulur.

4.5. Helal Akreditasyon Kararı

4.5.1. Helal Akreditasyon Kararı Hazırlık Aşaması

YK üyeleri Genel Sekreterlik tarafından sunulan dosyayı inceler. İncelemenin bitmesinden sonra gündeme alınan YK Toplantısında helal akreditasyona ilişkin karar alınır.

4.5.2. Helal Akreditasyon Kararının Alınması

HUDK dosyasını inceleyen YK üyeleri, akreditasyon başvurusunu karara bağlamak üzere YK Başkanı başkanlığında toplanır. YK, akreditasyon kararı vermeye yetkili tek organdır.

Eğer YK helal akreditasyon kararını *kabul* yönünde verir ise, eş zamanlı olarak HUDK akredite kuruluşlar listesine kaydedilir ve akredite olduğu kapsamlar ve helal akreditasyon geçerlilik süresi belirtilmek üzere HAK'ın internet sitesinde güncel durumu yayımlanır.

Benzer şekilde YK, helal akreditasyon kararını tüm kapsamların reddi yönünde de verebilir. Ret kararı HUDK'ya bildirilir.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	9/13

HUDK, varsa akreditasyon kararına itirazını, “Şikâyet ve İtiraz Süreci Usul ve Esasları Rehberinde (AKR-Pr04-Rh-001)” belirlenen şartlar çerçevesinde yapabilir.

4.5.3. Karar Bildirim

YK tarafından kabul kararının alınması halinde HAK helal akreditasyon sertifikası HUDK’nın başvuruda belirtilen adresine iletilir. İletilen sertifikalarda, HUDK’nın akreditasyon kapsamına alınmış lokasyonlarının tamamının adresleri ve akreditasyona konu helal uygunluk değerlendirme kapsamı açıkça belirtilir.

HAK helal akreditasyon sertifikasında akreditasyonun başlangıç tarihi olarak HAK Yönetim Kurulu tarafından alınan akreditasyon kararının tarihi yazılır. Sertifikanın geçerlilik süresi, (gözetim denetimlerinin olumlu sonuçlanması halinde) karar tarihinden itibaren altmış (60) aydır.

Helal akreditasyon sertifikası iki nüsha (Türkçe ve İngilizce) hazırlanır ve HAK resmi internet sitesinde yayımlanır. Helal akreditasyon sertifikasında değişiklik olduğunda; gerekli güncellemeler yapılır, ilgili taraflar bilgilendirilir ve güncellenen sertifika HAK internet sayfasında yayımlanır.

4.6. Karar Sonrası Süreçler

4.6.1. Gözetim Denetimi

Gözetim denetimleri temel olarak altmış (60) aylık helal akreditasyon çevrimi içerisinde gerçekleştirilen ofis denetimini ve şahit denetimini kapsar. Ofis denetimi kapsamında HUDK’nın;

- yönetim sistemi kapsamındaki dokümantasyonunun ve performansının kontrolü,
- iç tetkikleri ve yönetimin gözden geçirmesi toplantıları,
- akreditasyon kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin performansının ve yetkinliğinin gözden geçirilmesi,
- şikâyetleri ele alışı,
- tarafsızlık yönetimi,
- çıkar çatışması doğurabilecek hallerle ilişkin risk analizleri ve bu yöndeki politikalarının amaca uygunluğu,
- gerek bir önceki denetimdeki uygunsuzluklar ve gözlemlere ilişkin, gerek kendi iç tetkiki vb. sonrasında gerçekleştirildiği düzeltici faaliyet kayıtları,
- personel yeterliliği ve yetkinliği,
- tüzel kişiliği ve/veya organizasyon yapısı (varsa meydana gelen değişikliklerle ilgili),

ele alınır.

Şahit denetiminde ise, yukarıda sayılan hususlara ilaveten, HUDK’nın helal akreditasyon kapsamındaki uygunluk değerlendirme faaliyetlerine yerinde şahitlik edilmesi söz konusudur.

Hazırlayan: Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı

Onaylayan: HAK Yönetim Kurulu

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	10/13

Altmış (60) aylık helal akreditasyon çevrimi süresinde HAK tarafından her yıl en az bir (1) ofis ve/veya şahit denetimi yapılır. HAK, bu denetimlerini, ilgili uygulama dokümanlarında–tanımladığı üzere bildirimsiz de gerçekleştirebilir.

İlk gözetim denetimi, mücbir sebepler hariç, helal akreditasyon kararını takip eden ilk on iki (12) ay içerisinde gerçekleştirilir.

Gözetim denetimi kapsamında, HUDK'nın merkezi ve belgelendirme yetkinliğini etkileyen faaliyetlerini yürüttüğü akredite şubeler/lokasyonlar/temsilcilikler/iştirakler yer alabilir. HUDK'nın merkezi, bütün gözetim denetimlerinde mutlaka görülürken akredite şubeler/lokasyonlar/temsilcilikler/iştirakler için HAK tarafından risk bazlı bir planlama yapılarak bunların gözetimi çevrim süresine yayılabilir. Akreditasyon kapsamındaki bir şube/lokasyon/temsilciliğin çevrim boyunca en az bir (1) defa gözetime tabi olması esastır.

Akredite bir HUDK'nın faaliyetleri, belgeli üçüncü taraflar, tetkik ekibi üyeleri vb. hakkında şikâyet alınması durumunda planlanan gözetimlerin dışında olağandışı denetim (*ilave gözetim denetimi veya şikâyet doğrulama denetimi*) süreçleri de yürütülebilir. HAK bu kapsamdaki denetimleri ofis veya şahit denetimi olarak gerçekleştirebilir.

HAK, helal akreditasyon kapsamının genişletilmesine yönelik bir talep olması halinde, HUDK'ya yapacağı gözetimi söz konusu genişletmeye yönelik denetimlerle birleştirebilir.

4.6.1.a. Bildirimli Gözetim:

Her yıl en az bir (1) kez gerçekleştirilecek gözetim denetimi, bildirimli olarak gerçekleştirilir ise mutad denetim planlanması süreci ile başlar. Bildirimli denetimlerde ilk akreditasyon denetiminde tanımlı olan düzeltici faaliyet ve raporlama süreleri uygulanır.

4.6.1.b. Bildirimsiz Gözetim:

Bildirimsiz gözetim denetimleri kapsamında HUDK'ya denetim ekibi ve tarihe ilişkin herhangi bir bildirim yapılmadan ziyaret gerçekleştirilir.

Bildirimsiz denetimler de mutad denetim planlanması süreci ile başlar. Ancak, bildirimsiz denetim için HUDK'ya denetim öncesinde herhangi bir resmi bildirim ve/veya onay formu gönderilmez.

4.6.2. Askıya Alma

Helal akreditasyonun askıya alınması; HUDK'nın talebi üzerine askıya alma ya da doğrudan HAK tarafından askıya alma şeklinde iki türlü söz konusu olabilir. Bu süreci ilgilendiren esaslar ve diğer tüm kurallar, “Helal Akreditasyonun Askıya Alınması, Kapsamının Daraltılması ve Geri Çekilmesine İlişkin Rehber (AKR-Pr02-Rh-001)” ve ilgili mevzuatta belirtilmiştir.

4.6.3. Kapsam Değişimi

Helal akreditasyon kapsamında, daraltma ve genişletme şeklinde iki (2) ana değişim söz konusu olabilir.

Kapsam daraltma, HUDK'nın talebi üzerine ya da doğrudan HAK tarafından gerçekleştirilebilir. Kapsam genişletme ise mevcut helal akreditasyon kapsamına yeni bir kapsamın eklenmesi için

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	11/13

HUDK'nın başvuru yapması esasına dayanır. Kapsam genişletme sürecinin olumlu sonuçlanması halinde mevcut sertifikanın son geçerlilik tarihi değişmez.

Bu süreci ilgilendiren esaslar ve diğer tüm kurallar, "Helal Akreditasyon Kapsam Değişimi Usul ve Esasları Rehberi (AKR-Pr03-Rh-001)" ve ilgili mevzuatta belirtilmiştir.

4.6.4. Geri Çekme

Helal akreditasyonun geri çekilmesi; HUDK'nın talebi üzerine geri çekme ya da doğrudan HAK tarafından geri çekme şeklinde iki türlü söz konusu olabilir. Bu süreci ilgilendiren esaslar ve diğer tüm kurallar, "Helal Akreditasyonun Askıya Alınması, Kapsamının Daraltılması ve Geri Çekilmesine İlişkin Rehber (AKR-Pr02-Rh-001)" ve ilgili mevzuatta belirtilmiştir.

4.6.5. Helal Akreditasyonun Yenilenmesi

HUDK helal akreditasyon sertifikasının yenilenmesini talep ettiği takdirde, akredite edildiği tarihten itibaren altmışıncı (60) ayın bitiminden en az altı (6) ay evvel "Yenileme Talep Formunu" HAK'a iletmış olmalıdır. HUDK bu formu eksiksiz doldurmakla yükümlüdür.

Bu yöndeki başvurunun uygun bir şekilde yapılması üzerine Proje Koordinatörü tarafından helal akreditasyonun yenilenmesine ilişkin bir talep dosyası hazırlanır.

HUDK helal akreditasyonunun yenilenmesi talebini altmış (60) aylık sürenin bitiminden altı (6) ay önce HAK'a iletmemiş olursa, Proje Koordinatörü tarafından HUDK'nın yenileme başvurusunun bulunmadığının teyidi alınarak helal akreditasyon süresinin bitiminde dosya kapatılır.

Yenileme denetiminin, çevrimin elli yedinci (57) ayından evvel gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Yenileme başvurusunun HUDK tarafından geç yapılması, yenileme denetiminin altmış (60) aylık süre içinde mücbir sebepler dışında HUDK kaynaklı sebeplerden ötürü yapılamaması gibi durumlarda HUDK helal akreditasyon statüsünü kaybeder.

Yenileme denetimi, kural olarak ilk helal akreditasyon denetimi gibi planlanır, gerçekleştirilir ve raporlanır. İlk akreditasyon denetimi için geçerli olan düzeltici faaliyet süreleri yenileme denetimleri için de aynen geçerli olur.

Yenileme talebinde bulunan HUDK'ya yönelik "daha önceki gözetimlerde elde edilen tecrübeler/bulgular dikkate alınarak, yenileme denetimi kapsamı ve bu kapsamda ziyaret edilmesi öngörülen şube/lokasyon/tetkik sahası sayısı her bir kapsam için ilk akreditasyon denetimindeki sayının azami ¼ oranına düşürülebilir. Bu yöndeki yetki HAK'a aittir.

Helal akreditasyonun herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda HUDK'nın ismi ve akreditasyon bilgileri, HAK'ın resmi internet sitesinden çıkartılır, ilgili tüm taraflara bilgilendirme yapılır. Bu durumda HUDK, tekrar akredite olmak istediği takdirde ilk helal akreditasyon başvurusu gibi başvurusunu yapar.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	12/13

4.7. Şikâyet ve İtirazlar

4.7.1. Şikâyetlerin Yapılması

HAK tarafından akredite edilmiş HUDK'ların akredite edildikleri kapsamla ilgili iş ve işlemleri veya bu kapsam dâhilinde sundukları hizmetleri şikâyete konu olabilir.

Şikâyetler; akredite edilmiş HUDK'lar, akredite edilmiş hizmetleri kullanan üçüncü taraflar veya gerçek kişiler tarafından yapılabilir.

Prensip olarak, HUDK'larla ilgili şikâyetlerin öncelikle HUDK'ya yönlendirilmesi esastır. Buna rağmen sonuç elde edilememesi durumunda HAK'a şikâyette bulunulabilir. Bununla beraber, HUDK'nın HAK tarafından belirlenmiş ve kamuoyunun erişimine açılmış helal akreditasyon kurallarını ihlal ettiğine yönelik şikâyetler doğrudan HAK'a iletilebilir.

Şikâyetlerde şu iki husus esastır:

- Şikâyet konusu HUDK işlemlerinin delillere dayalı olması,
- Şikâyet konusunun ve bununla alakalı delillerin kuruluşun akredite olduğu kapsamla ilgili olması.

Doğrulanamayan bilgilere dayanarak yapılan şikâyetlere istinaden HUDK'ya herhangi bir işlem yapılmaz.

Bu süreci ilgilendiren esaslar ve diğer tüm kurallar “Şikâyet ve İtiraz Süreci Usul ve Esasları Rehberi’nde (AKR-Pr04-Rh-001)” belirtilmiştir.

4.7.2. İtirazların Yapılması

İtiraz, yalnızca HAK'ın aldığı akreditasyon kararına yapılabilir. Diğer bir ifadeyle, HAK Yönetim Kurulu'nun aldığı helal akreditasyon kararlarından başka bir husus, itiraz konusu olamaz.

HAK'ın aldığı helal akreditasyon kararına karşı yapılacak itiraz, karar bildirim tarihinden itibaren otuz (30) iş günü içerisinde yapılmalıdır.

Bu süreci ilgilendiren esaslar ve diğer tüm kurallar “Şikâyet ve İtiraz Süreci Usul ve Esasları Rehberi’nde (AKR-Pr04-Rh-001)” belirtilmiştir.

Belge Geçmişi:

Sayfa No:	Revizyon No:	Açıklama:
Tanımlar	01	Mevcut tanımlarda ifade değişiklikleri yapılmış, ayrıca “Helal Akreditasyon Kapsamı” tanımı eklenmiştir.
4-5	01	HUDK'ların helal akreditasyon başvurusu için temel koşullar olan “formların ıslak imzalı olarak HAK'a teslim edilmesi, asgari helal belgeli müşteri sayısı ve yönetim sistemi” şartları daha açık bir şekilde izah edilmiştir.
5	01	HUDK'nın iletceği belgelerin açıkça anlatıldığı ilgili HAK dokümanına atıf yapılmıştır.
6	01	<u>Doküman kontrolü sırasında</u> tespit edilen ve saha denetimine gidilmesine engel unsurların giderilmesi için HUDK'ları bağlayan 15 iş günü şartı kaldırılmıştır. HUDK'nın başvurusu olumsuz olarak sonuçlandırılması için denetime engel teşkil edecek eksikliklerin bildirim tarihini takip eden dokuz (9) ay içerisinde giderilememesi şartı tanımlanmıştır.

Hazırlayan: Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı

Onaylayan: HAK Yönetim Kurulu

	REHBER	Doküman No:	AKR-Rh-003-Rv02
	Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi	Yayın Tarihi:	22.10.2019
		Revizyon Tarihi/No:	02.09.2022/Rv02
		Sayfa No:	13/13

Sayfa No:	Revizyon No:	Açıklama:
6	01	Ön denetimlerin uygulama kapsamı tadil edilmiştir.
9	01	HUDK'ya yapılacak gözetimin, helal akreditasyon kapsamının genişletildiği durumlarda söz konusu genişletmeyle ilgili denetimle birleştirilebileceğine dair ilave yapılmıştır.
10	01	Kapsam genişletme sonucunda mevcut sertifikanın son geçerlilik tarihinin değişmeyeceğine dair ilave yapılmıştır. Ayrıca askıya alma ve geri çekme prosedürlerine ilişkin detayların ulusal mevzuata da dayanacağı hususu eklenmiştir.
11	01	Şikâyet başvurusunda bulunabilecek taraflar arasında sayılan "kuruluşlar" ifade olarak "müşteri firmalar" şeklinde değiştirilmiştir.
Tümü	02	"Kilit Faaliyet" tanımı kaldırılmış, bunun yerine "Belgelendirme Yetkinliğini Etkileyen Faaliyet" tanımı eklenmiştir.
Tümü	02	"İslami İşler Uzmanı" tanımı ve kullanımı "İslami Konular Uzmanı" olarak değiştirilmiştir.
Tümü	02	Dokümandaki bağlayıcı süreler gözden geçirilerek yeniden düzenlenmiştir.
01-02	02	ISO 9001 Standardı doğrudan atı yapılan normatif dokümanlar arasından, "Kalite Yönetim Sistemi" de Madde 2 içerisinden kaldırılmıştır.
04	02	"Üçüncü Taraf" tanımı yeniden düzenlenmiştir.
04	02	Madde 4.2 içerisindeki 'belgelendirme süreci tamamlanmış olma' vb. helal akreditasyon başvuru ön şartları yeniden düzenlenmiştir.
05	02	Madde 4.3 içerisindeki denetim öncesi doküman ve kayıt inceleme süreçlerinin uygulama esasları yeniden düzenlenmiştir.
05-06	02	Madde 4.4.1 içerisindeki denetim ekibi oluşturma ve HUDK'nın bu işleme yönelik hak ve yükümlülükleri yeniden düzenlenmiştir.
06	02	Madde 4.4.2 içerisinde, doküman yeterlilik incelemesine bağlı olarak doğacak haller tanımlanmış ve bunları her biri için HUDK'ların hakları belirlenmiştir.
07	02	Helal akreditasyon başvuru tarihinden itibaren bir (1) yıl içerisinde denetim başlatamama halinde dosya kapatma kuralı, daha farklı bağlayıcı süreler ve işlemlerin tanımlanması suretiyle kaldırılmıştır.
07	02	Madde 4.4.5 içerisinde düzeltici faaliyet kayıtlarının değerlendirilmesine yönelik bağlayıcı süreler yeniden düzenlenmiştir.
08	02	Madde 4.4.6 içerisinde denetim sonuç raporlarının karar öncesi gözden geçirilme ve değerlendirilme süreçleri yeniden düzenlenmiştir.
09	02	Madde 4.6.1 içerisinde gözetim faaliyetlerinde HAK tarafından dikkate alınacak unsurlar yeniden düzenlenmiştir.
10	02	Çok şubeli ve/veya birden fazla temsilcilik/iştirake sahip HUDK'ların gözetim süreçlerine ilişkin kurallar detaylandırılmıştır.
11	02	Madde 4.6.5 içerisinde yenileme denetimlerinin bağlayıcı sürelerine ilişkin mücbir sebep durumu tanımlanmıştır.
12	02	Şikâyet ve itirazlar süreçlerine esas teşkil edecek HAK uygulama dokümanlarına atıf yapılmıştır.

Hazırlayan: Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı	Onaylayan: HAK Yönetim Kurulu
--	--------------------------------------